

1. Proszę puszkę kukurydzy (puszka,  
kukurydza)(słoik, majonez) (kilogram,  
cukier) (tabliczka, czekolada) (litr, sok)  
(kawałek, ser) (butelka, wino)( paczka,  
makaron) (puszka, groszek)( kilogram,  
mąka)(pudełko, herbata) (kostka,  
masło)(litr, mleko) (20 deka, szynka)  
(kilogram, ryż)(słoik, miód)( słówka

## *Szóstego (szósty) września*

Aa-Aa, Bb-Bb, Cc-Cc, Dd-Dd, Ff-Ff, Gg-Gg, Ii-Ii,  
Ии, Kk-Kk, Mm-Mm, Nn-Nn, Oo-Oo, Pp-Pp, Rr-Rr,  
Ss-Ss, Tt-Tt, Ww-Ww, Nn-Nn, Yy-Yy, Zz-Zz

Stary tablica nowy dom granatowy

!!! Akcent pada na przedostatnią sylabę- ударение падает на предпоследний слог. Автобус, автобус

Oo Bogaty bardzo

li wysoki niśki bliśki

li- oznacza miękkosć (обозначает мягкость):

biurko ziarno Piotr miasto siano biel

Ee- э: ten tamten torebka pies piesek niebieski

Ewa ekran Edward

Jj – й: ja, jo, jo, ju, je zjazd Azja sesja Alicja akacja

jest-вспомогательный глагол

Ten autobus jest niebieski. Ten dom jest wysoki. Tamten dom jest nowy. Ten dom jest stary.

### Ó-Uu-(Uy):

Mój-moja-moje

Twój-twoja-twoje, **если „ó-(y)” можно изменить на „o”, то пишем „ó”**

### H h-Ch ch- x:

Mu**ch**a h**u**mor (му**х**а, \_юмор)

### Rz rz – ż ż-ж:

Du**ż**y mor**z**e (ду**ж**ы, мор**е**)

**!!! Rz piszemy po (пишем после букв):** b, p, d, t, z, s, w, f, g, k, ch, j

## Sz sz- Ш:

Szafa mysz szyba szalik

## Cz cz- Ч:

Czerwony czarny sympatyczny czemu czas

## Dz dz-ДЗ Dż dż-ДЖ:

straż miraż bardzo dzban

## Żż śś ćć Dź dź:

Weż świeży cześć chodź ziemia siostra ciastko dzień ludźmi

## ą ę:

Się nią mię cię zię zę bą nę tę

Książka część dąb następny język brązowy dęby święto mąka pączek rączka

interesujący zajęcie miesiąc

## L l – ль:

Zielony polski leń leniwy luty

## Ł ł- л:

Żółty ładny biały młody

## Zadanie 1

Czyja, torebka, jest, żółta, ta?

To, torebka, pani, jest.

Książka, jest, ta, interesująca  
bardzo.

Jaka, siostra, twoja, jest?

Ten, dom, wysoki, a, jest, dom  
jest, tamten, niski.



MORZE BAŁTYCKIE

ROSJA

LITWA

NIEMCY

RZECZPOSPOLITA  
POLSKA

WARSZAWA

BIAŁORUŚ

UKRAINA

CZECHY

SŁOWACJA

[www.polski.pro](http://www.polski.pro)





# Oblicza, które pani Dulaska prezentuje

„ Kucharka!  
Hanka!  
wstawać!...  
Heśka! Mela!  
wstawać! ...  
prędezej... nie  
gnić w  
łóżkach!...

**domownikom**



**Światu**



"Na to mamy  
cztery ściany i  
sufit, aby brudy  
swoje prać w  
domu i aby nikt o  
nich nie  
wiedział"

**kołtun**

**demon**

**pobożność**

ć

**troskliwa**

**matka**

**bestia**

**tyran**

**uczciwość**

ć

**szacowność**

ć

**dulsczyzna=dwulicowość=ciemnota=głupota=falsz= obłuda**

# Rzeka Warta na mapie – trzecia co do długości









# RZECZOWNIK(kto?co?)



r.m.(ten)

osobowe

nieos.

Lekarz  
Chłopiec  
Poeta  
inżynier

Kot  
Pies  
Stół  
zeszyt



r.

~~Tablica~~  
Z.(ta)  
~~książka~~

Pani  
Gospodyn*i*  
Rzecz  
Mysz



r.n.(to)

Okno  
Morze  
Pole  
Lice*um*  
Imię  
Ciele

# Liczba rzeczowników



## pojedyncza

Żrebię

Kocię

Mapa

Kubek

Podręcznik

Szafa

teatr



## mnoga

### męskoosobowa

Lekarze

Inżynierowie

Nauczyciele

Uczniowie

### niemęskoosobowa

Koty

Zeszyty

Nauczycielki

Dzieci

Tablice

Kwiaty

# Rzeczowniki



żywotne

Kot

Niedźwiedź

Traktorzysta

Kosmonauta

Lekarz-Lekarka

Mucha

Mysz



nieżywotn

Burza

e

Jezioro

Telewizor

Kubek

Ławka

Łódka

muzyka



# Tematy rzeczowników

1. twardy: dom, zeszyt, cera, mama,  
bratowa

2. Miękki: kuchnia, ciocia, dłoń, koń, łoś,  
pole

3. Na k, g: książka, pralka, droga, brzeg

4. Na stwardniały: noc, lekarz, mysz,  
straż, mosiądz

# Przymiotniki



r.m. jaki?

Wysoki

Niski

Ładny

Słoneczny

Pochmurny

Wesoły



r.ż. jaka?

Wysoka

Niska

Ładna

Słoneczna

Pochmurna

Wesoła



r.n. jakie?

Wesołe

Niskie

Ładne

Słoneczne

Pochmurne

# Liczba przymiotników

pojedyncza

Cierpliwy  
**Koleżeński**  
Energiczny  
Powolny  
Długi  
Mały

mnoga

Męskoos.

Cierpliw**i**  
Koleżeńs**cy**  
Energiczn**i**  
Powoln**i**

Niemęskoos.

Cierpliw**e**  
Koleżeńsk**e**  
Energiczn**e**  
Powoln**e**  
dług**ie**

# Mianownik l.p. Rzeczownika (kto?co?)

r.m.-∅: dom, klub, koń, stół

-**a**: poeta**a**, kosmonauta**a**,

dentysta**a**, traktorzysta**a**,

kolega**a**, terapeut**a**(odmienia

się jak r.ż. w l.p.)

r.ż. ∅ : dłoń, kiść, nić, rzecz,

twarz -ona, mysz,

-a: tablica, kawa,

koleżanka, metoda, trawa,

kontrola, witamina,

**-i: gospodyn*i*, pani*i*,  
mistrzyn*i*, wychowawczyn*i***

**r.n. - o : okn*o*, złot*o*,  
srebro*o*,**

- **um** : muzeum(ono),  
liceum, akwarium,  
technikum(w l.p. nie  
odmieniają się)

- **ę** : imię, plemię, ciele,

# Przymiotnik Mianownik lp.

r.m. – **y**: miły**y**, wesoły**y**, duży**y**

- **i** : (po k, g): wysoki**i**,

drogi**i**, krótki**i**, głęboki**i**, niski**i**

Tani, odpowiedni, głupi, cichy, głuchy



r.ż. – a : wesoła, ładna, miła,  
ambitna, mądra (kobieta)

r.n. – e: wesołe, małe, niskie,  
twarde, szklane (okno)

# Zaimki:

1. Osobowe: ja, ty, on, ona, my, wy,  
oni-m.os., one-n.os.,

2. Wskazujące: ten, ta, to, ci-m.os.,  
te-n.os., tamten, tamta, tamto,  
tamci-m.os., tamte-n.os.

3. Nieokreślone:      **ktoś,      coś,**  
**cokolwiek,      ktokolwiek,      któraś,**  
**któryś,      któreś,      którzyś-m.os.,**  
**któreś-n.os.,      jakiś,      jakaś,      jakieś,**  
**jacyś-m.os,      jakieś-n.os.** 4. Przeczące:

**nikt,      nic,      żaden,      żadna,      żadne,      żadni,**  
**nigdy**

**5. Zwrotność:**

6.Dzierżawcze: mój, moja, moje,  
moi-m.os., moje-n.os., twój, twoja,  
twoje, twoi-m.os., twoje-n.os.,  
jego, jej, nasz, nasza, nasze,  
nasi-m.os., nasze, wasz, wasza,  
wasze, wasi-m.os., wasze-n.os., ich.

7. Pytające: kto? Która? który?

które? Którzy? Które? Jaki? Jaka?

Jakie? Jacy? Jakie? Czyj?

Czyja? Czyje? Czyi? Czyje?

8. Względne: kto, która, który, które,

którzy, które, jaki, jaka, jakie, jacy,

jakie

**Mianownik liczby mnogiej, Rzeczowniki  
(kto? Co?) męskoosobowe.**

**-owie:** arabowie, panowie, synowie,  
**widzowie**, ojcowie,  
profesorowie, dziadkowie, **uczniowie**  
teściowie, **pasażerowie** królowie,  
wujowie, szwagrowie, bratankowie

**k-cy:** rolnik – rolnicy

**g-dzy:** pedagog-pedagodzy

**r-rzy:** aktor-aktorzy

**ec-cy:** chłopiec-chłopcy

**t-ci:** student-studenci

**sta-ści:** artysta-artyści

**ca-cy: wychowawca-wychowawcy**

**c+e: kibic-kibice**

**d-dzi: Szwed-Szwedzi**

**ch-si: Włoch-Włosi**

**rz+e: lekarz-lekarze**

**sz+e: listonosz-listonosze**

**cz+e: gracz-gracze**

**l+e: nauczyciel-nauczyciele**



**anin-anie: lidzianin-lidzianie**

**Inne-i** : dziekan-dziekani,

**Rumun-Rumuni**

**Mianownik przymiotnika. Liczba  
mnoga. Męskoosobowy.**

**ty-ci: pracowity-pracowici**

**szy-si: starszy-starsi**

**dy-dzi: młody-młodzi**

**ły-li: miły-mili**

**ki-cy: wysoki-wysocy**

**gi-dzy: tęgi- tędzy**

**ry-rzy: stary-starzy**

**cy-cy: milczący-milczący**

**czy-czy: uroczy-uroczy**

**Inne-i: gruby-grubi**

**łakomy-łakomi**

**życzliwy-życzliwi**

# Wyjątki

Człowiek-ludzie

Gość-goście

Brat-bracia

Rodzice

Sąsiad-sąsiedzi



# Kościół Mariacki w Krakowie



Krakowski Kościół Mariacki słynie z tego, że jego wieże nie są równe – wieża zwana hejnalnicą jest wyższa, a wieża z dzwonem – tzw. Półzygmuntem jest niższa.

Podobno wieże kościelne budowało dwóch braci murarzy, każdy chciał, żeby to jego wieża była piękniejsza i wyższa. Starszemu bratu budowa szła szybciej, jego wieża była wyższa, ale bardzo bał się, że młodszy go dogoni. Diabeł podpowiedział mu, żeby zabił brata nożem. Kiedy to się stało starszy brat zrozumiał jak straszną rzecz uczynił i sam skoczył ze swojej wieży i zginął.



Ołtarz Wita Stwosza w Kościele Mariackim w  
Krakowie- najwyższy w świecie. Wit  
Stwosz-rzeźbiarz włoski





# Barbakan w Krakowie



# Wawel-dawna rezydencja królów polskich





# Trumna Józefa Piłsudskiego na Wawelu



# Smok wawelski





# Dzwon Zygmunta na Wawelu



# Obraz Jana Matejki przedstawia zawieszenie Dzwonu Zygmunta



Dawno temu w Krakowie mieszkał pewien chłopiec o imieniu Staś. Jego ojciec był rzeźbiarzem i u stóp Wawelu miał swoją pracownię. Staś często się tam bawił albo biegał z kolegami po wawelskim wzgórzu. Pewnego dnia chłopcy wymyślili, że wdrapią się na wieżę katedry, żeby z bliska obejrzeć potężny dzwon Zygmunta. Gdy weszli na górę, uczepili się sznura i z wielkim wysiłkiem rozkołysali serce dzwonu. Kiedy rozległ się głos dzwonu Zygmunta, na wieżę natychmiast przybiegli kościelni. Zdenerwowani zaczęli krzyczeć na chłopców, a najbardziej na Stasia, gdyż okazało się, że już kiedyś próbował rozhuścić dzwon.

Sprawadzili chłopców na dół, gdzie czekał na nich zaniepokojony biskup.- Czy to był pomysł? - zapytał. - Mój - powiedział Staś bez cienia strachu. Biskup pokiwał głową i spoglądając uważnie na młodego człowieka, powiedział:

- Musisz zasłużyć na to, by Zygmunt dla ciebie zadzwonił, chłopcze.

- Zasłużę na to - odparł Staś. Po latach okazało się, że rzeczywiście tak się stało, bowiem tym chłopcem był Stanisław Wyspiański - wybitny polski artysta. A gdy zmarł w 1907 roku, zgodnie z jego wolą na pogrzebie nie wygłaszano żadnych przemówień. Żegnało go tylko bicie dzwonu Zygmunta.

# Jeden z symboli dramatu "Wesele" Wyspańskiego

**Dzwon Zygmunta** symbolizował wielką tradycję historyczną Polski. Dzwon jest sercem narodu i dopóki on dzwoni, naród żyje; jest to także symbol wielkości Polski





Najsławniejszy czarnoksiężnik Krakowa, Jan Twardowski (do tej pory trwają spory czy był postacią **historyczną** czy **fikcyjną**) pracował nad wynalezieniem kamienia filozoficznego, który umożliwiłby przemianę dowolnego metalu w złoto, odmładzał i leczył choroby. W zamian za spełnienie wszystkich życzeń, podpisał cyrograf z diabłem, któremu miał w Rzymie ofiarować duszę. Jak głosi legenda, prowadził szkołę magii i czarnoksięstwa. Chcąc jednak przechytrzyć diabła, starannie unikał wyprawy do Rzymu. Pewnego dnia jednak trafił do karczmy nie wiedząc, że „ta karczma Rzym się nazywa” i gdy diabeł przybył tam po jego duszę, Twardowski





**Raz do roku na ulicach Krakowa pojawia się tatarski najeźdźca. Jego barwny przemarsz ściąga tłumy widzów, którzy nie tylko nie próbują z nim walczyć, ale wręcz nie uchylają się przed razami jego булавы!**

Lajkonik – zwany także Tatarzynem lub konikiem zwierzyńskim – jest jednym z głównych symboli Krakowa. Przemarsz Lajkonika ulicami miasta to zwyczaj kultywowany od wieków w pierwszy czwartek po święcie Bożego Ciała. Legenda z nim związana sięga historycznych wydarzeń z 1287 roku. Pod miasto niepostrzeżenie zakradły się wówczas tatarskie wojska – Tatarzy postanowili przenocować nad Wisłą, w pobliżu wsi Zwierzyniec, aby z samego rana przystąpić do ataku na miasto. Tam też spostrzegli ich flisacy (zwani także włóczkami). Napadli na śpiących Tatarów, ratując w ten sposób miasto przed grabieżą. Następnie przebrali się w azjatyckie stroje i wjechali na zdobycznych koniach do miasta, budząc początkowo przerażenie, później zaś radość mieszkańców. Burmistrz Krakowa ogłosił wówczas, że na pamiątkę tego wydarzenia raz do roku do miasta wjeżdżał będzie flisak przebrany za chana tatarskiego na czele orszaku krakowskich włóczków. Współcześnie podczas tradycyjnego pochodu ze Zwierzyńca na Rynek Główny Lajkonik rozdaje булаwę razy – na szczęście!

**Раз в год на улицах Кракова появляется татаринский всадник. Его красочное шествие привлекает толпы зрителей, которые не только не пытаются воевать с ним, но даже не уклоняются от ударов его булавы!**

Лайконик – также называемый «татаринном» или «звежинским коником» – один из главных символов Кракова. Проход Лайконика по улицам города стал обычаем, который с давних веков отмечается в первый четверг после праздника Божьего Тела.

Связанная с ним легенда восходит к историческим событиям 1287 года. К городу тихо подкрались татарские войска, – они решили переночевать на Висле, недалеко от деревни Звежинец, чтобы с самого утра приступить к атаке на город. Там их увидели сплавщики леса (также называемые плотогонами, пол. *włóczek*). Они напали на спящих татар, спасая тем самым город от грабежа. Потом они переоделись в азиатскую одежду и въехали на захваченных лошадях в город, сначала вызывая ужас, а потом радость жителей. Бургомистр Кракова сразу же объявил, что в память об этом событии раз в год в город будет въезжать переодетый в татарского хана плотогон во главе процессии краковских сплавщиков. Сегодня во время традиционного шествия из Звежинца на Рыночную площадь краковский Лайконик раздает удары булавой, – это к счастью!



# Sukiennice w Krakowie



to jest? Podpisz ilustracje. Użyj słów z tabeli.

**Uwaga!** Słów jest więcej niż trzeba.

kalendarz • mapa • globus • kompas • lupa • luneta • lornetka



0. *Kalendarz*



1. \_\_\_\_\_



2. \_\_\_\_\_



*luneta - teleskop*



4. \_\_\_\_\_



5. \_\_\_\_\_

Cołaj Kopernik pochodził z Torunia, w którym popularnym przysmakiem są...?  
Pasuj typowe produkty/pamiątki/przysmaki charakterystyczne dla Torunia  
nych miast.



# Krakowskie obwarzanki









# TORUŃSKIE PIERNIKI - LEGENDA....

W Toruniu mieszkał stary mistrz piekarski – Bartłomiej. Pomagał mu w pracy – Bogumił, który jednak o sławę nie starał się, chociaż piekł nie gorzej niż sam mistrz. Chłopiec kochał się w pięknej jedynaczce Bartłomieja – Rózi. Rodzice jednak nie bardzo chcieli się zgodzić na ich ślub, gdyż woleli dla córki męża zamożnego. Takim człowiekiem był pasamonik (rzemieślnik wyrabiający pasy i taśmy służące jako ozdoby do sukien), majątny wdowiec Pankracy.

Rózia nie sprzyjała jednak starszemu, grubemu panu, chociaż ten obsypywał ją drogimi prezentami, a Bogumił mógł jej zaledwie ofiarować słodkie ciastko czy polne kwiatki.

Pewnego razu Bogumił chciał narwać dla swej ukochanej  
niezapominajek

i pochylając się nad jeziorkiem zauważył tonącą pszczołę.

Podsunał więc jej listek, aby wydobyć z wody. Pszczoła osuszyła skrzydełka i odleciała. W tej samej chwili litościwy młodzian usłyszał za sobą cieniutki głosik niczym brząkanie struny.

Odwrócił się i zobaczył królową krasnoludków, która podziękowała mu za uratowanie pszczoły – matki pszczelego rodu i w nagrodę poradziła, aby do wypiekanych pierników dodać miodu.

Bogumił wrócił do miasta i zastał tu wielki ruch. Okazało się, że nazajutrz zjeżdża tam król ze swą rodziną. Bartłomiej był bardzo niezadowolony ze spóźnienia Bogumiła i zaraz zagnał go do roboty, grożąc wypędzeniem, jeśli w porę pierników nie

Chłopiec podczas pracy przypomniał sobie o radzie królowej krasnoludków. Dodał więc miodu do swoich wypieków.

Następnego dnia królewnom tak smakowały pierniki upieczone przez Bogumiła, że sam król raczył spróbować.

Nadał też przywilej dla miasta Torunia. Jego mieszkańcy otrzymali po wsze czasy prawo wypiekania pierników miodowych

i wysyłania ich do innych miast, a zwłaszcza do Królewca. Działo się to w roku 1557 i aż po dzisiejszy dzień mistrzowie piekarscy w Toruniu z tego przywileju korzystają.

Bogumił oczywiście po tak błyskotliwym sukcesie bez przeszkód mógł ożenić się z Rózią. A owa para żyła długo i szczęśliwie.



**Gołębie, które całymi chmurami wypełniają krakowski Rynek Główny, to wcale nie zwyczajne ptaki – to ptaki zaczarowane...**

Gdy na książęcym tronie zasiadł w XIII wieku Henryk IV Probus, zapragnął zjednoczyć pod swoim władaniem wszystkie polskie ziemie i koronować się na króla. Nie miał jednak pieniędzy, więc udał się po pomoc do czarownicy. Ta przemieniła jego rycerzy w gołębie. Ptaki obsiadły kościół Mariacki i zaczęły wydziobywać z jego murów drobne kamyczki, które spadając na ziemię, zamieniały się w złote monety! Uradowany i wzbogacony książę wyprawił się do Rzymu po poparcie papieża w zdobyciu korony. Po drodze jednak ucztował, bawił się i stracił pieniądze, nigdy nie docierając do Rzymu. Nie wrócił już także do Krakowa, a jego wierna drużyna wciąż na niego czeka, zaklęta pod postacią krakowskich gołębi...



# Kopiec Kościuszki w Krakowie



# Góra Kościuszki w Australii



Historia ta działa się w czasach, kiedy na ziemiach krakowskich rządził Henryk IV Prawy. Książę był człowiekiem bardzo ambitnym i rządym władzy. Jego marzeniem była koronacja na króla. Henryk wiedział jednak, że nie zdobędzie korony jeżeli nie będzie miał poparcia papieża.

Henryk IV Prawy był zamożnym władcą, ale nawet całe jego złoto nie wystarczyłoby, aby zostać królem. Książę zastanawiał się więc jak mógłby zdobyć odpowiednie środki na podróż do Rzymu do papieża.

Z pomocą przyszła mu podkrakowska wiedźma. Czarownica przemieniła drużynę księcia w gołębie i rozkazała im polecieć na wieże kościoła mariackiego. Tam zaklęte ptaki zaczęły dziobać, odłupywać mury świątyni, a spadające na ziemię kamyki zamieniały się w monety z najczystszej złota.

Książę łapał monety, aż uzbierały się trzy wozy pełne złota. Wtedy czarownica rzekła, by Henryk jak najszybciej ruszył do Rzymu starać się o koronę. Obiecała mu, że gdy wróci do Krakowa jako król, jego drużyna stanie u jego boku znów w ludzkiej postaci.

Henryk niezwłocznie wyruszył. Droga do Rzymu była jednak daleka, a książę był człowiekiem bardzo rozrzutnym. Lubił pić najlepsze wina i miody, jeść najdroższe potrawy. I tak w czasie podróży jego wozy ze złotem szybko zrobiły się puste. Nic nie zostało, by przekonać papieża do poparcia koronacji Henryka.

Książę nie powrócił już do swego grodu. Zaczarowane gołębie do dziś zaś czekają na swego pana na krakowskim rynku. Chętnie przysiadają na ramieniu przyjezdnych z nadzieją, iż ujrzą w końcu Henryka i odzyskają ludzką postać.



# Huta żelaza w Krakowie





**Kraków był drugą stolicą  
Polski od 1320 roku. Przestał  
nią być, gdy król Zygmunt III  
Waza, 24 maja 1609 roku  
przeniósł się wraz z dworem do  
Warszawy.**

# Czy to Kraków? J. Kierst

Z Mariackiej wieży na srebrnej trąbce, co to za koncert?

A pod Wawelem do jamy ścieżka, kto w jamie mieszka?

Kogut na Rynku macha skrzydłami. Kto jeździ na nim?

Konno z buławą, z brodą do pasa. Któż to tak hasa?

U czapki piórko i wiatr w sukmanie. Co to za taniec?

Kłębami dymów światła zasnute. Czy znasz tę Hutę?

Ten Wawel, Rynek, gołębi dwieście, w jakim to mieście?

# DROŻDŻÓWKI Z JABŁKAMI



# DROŻDŻÓWKI Z SEREM



# Mianownik i Biernik(kogo?co) Im. Rzeczowniki niemęskoosobowe (r.ż i r.m(nieos.))

b, ch, ł, m, n, p, r, s, t, w, z, d, f + **y**

k, g + **i**

c, j, l + **e**

ś, ć, ń, dź, ź..... + **ie**: nić-nicie koń-konie

sz, cz, rz, ż, dź, dz + **e**: kosz-kosze

ść\*(r.ż) + **i**: kość-kości, nowość-nowości

**Chleb- chleby, dach-dachy, stół- stoły, dom-  
domy, kran-krany, słup- słupy, bar-bary,  
tort-torty, staw-stawy, wóz-wozy, sad-sady,  
szafa-szafy**

**Krok-kroki, droga-drogi**

**Noc-noce, napój-napoje, bal- bale**

**Łoś-łosie, nić-nicie, słoń- słońce, gałąź-gałęzie,  
ziemia-ziemie**

**Kosz- kosze, garaż-garaże, wąż-węże,**

**Kiść-kiści, nowość-nowości**

# Wyjątki

**Rzecz- rzeczy**

**Mysz- myszy**

**Dziecko- dzieci**

# Mianownik i Biernik Im. rzeczowniki.

r.n. - a – zawsze:

- Plemię-plemiona
- Cielę-cieleta
- Pole-pola, morze-morza
  - okno-okna
- Muzeum-muzea

**Mianownik i Biernik Im. przymiotniki.**

**niemęskoosobowe**

**- e – zawsze**

**Ładne** kobiety, **czyste** okna, **czzerwone**  
**nicie**, **miłe** studentki, **czarne** psy, **ładne**  
**imiona**, **muzea historyczne**





**Kraków- województwo** **Małopolskie**  
(Małopolska)

**Częstochowa-województwo** **Śląskie**  
(Śląsk)

**Polska graniczy** : z Rosją, z Litwą, z  
Białorusią, z Ukrainą, z Czechami, ze  
Słowacją, z Niemcami



# Częstochowa- „religijna stolica Polski”



# Jasna Góra- klasztor w Częstochowie oraz nazwa wzgórza, na którym on się znajduje







**Obraz Matki  
Boskiej  
Częstochowskiej  
„Czarna  
Madonna”**







# Legenda o bliźnach Czarnej Madonny

Słowa piosenki: " Są takie dni w tygodniu , gdy nic mi się nie układa i jak na złość , wypada wszystko z rąk..." Wtedy czujemy się tak , jakby uchodziło z nas powietrze...Czujemy się całkowicie bezradni. W takich chwilach odczuwamy wielką potrzebę pojechania do Częstochowy, na Jasną Górę .Miejsce to ma w sobie specyficzny klimat , który uspokaja i daje nadzieję ...Częstochowa jest miastem leżącym nad rzeką Wartą, w woj. śląskim , powiecie i gminie (Województwo-powiat-gmina) Częstochowa. Według legendy , nazwa Częstochowa oznacza osadę założoną przez rycerza o imieniu Częstoch , co miało się stać w czasach panowania Księcia Bolesława Krzywoustego. Potem nastąpił okres działalności Księcia Władysława Opolczyka . Dwa ważne fakty .



# Rzeka Warta na mapie – trzecia co do długości



Jeden z faktów to fundacja klasztoru Ojców Paulinów , a drugi – uzyskanie praw miejskich.

To **Książę Opolczyk** umieścił w Kościele na Jasnej Górze cudowny obraz **Najświętszej Maryi Panny** , sprowadzony z **Węgier** dla Ojców Paulinów .

Słynący licznymi cudami wizerunek Madonny , przyciągał do Częstochowy liczne pielgrzymki ze Śląska, Prus i Węgier .

Legenda głosi , że **Święty Obraz**, to jedna z ikon namalowanych przez **Św. Łukasza Ewangelistę** , na deskach stołu , przy którym posiłki spożywała **Święta Rodzina**.



Na Klasztor Jasnogórski napadła banda. Początkowo napastnicy próbowali wywieźć obraz , ale konie ciągnące ten święty ciężar nie chciały ruszyć z miejsca. Wtedy to zbójcy ograbili obraz z drogocennych ozdób , pocięli mieczem , połamali na części i odjeżdżając , rzucili na ziemię. W miejscu tym , jak mówi legenda , pojawiło się źródło z wodą , mającą cudowną moc uzdrawiania. Obraz Czarnej Madonny został poddany odnowieniu z inicjatywy [Władysława Jagiełły](#), ale na prawym obliczu Matki Bożej pozostały dwie równoległe biegnące rysy , przecięte trzecią na linii nosa. Te cięcia , pomimo 3 krotnego nakładania farby , nie dały się zamalować.

Jeżeli chodzi o ciemny kolor twarzy Madonny , to według znawców tematu , wynikała ona z dużej warstwy werniksu (lakier do farb) , który z czasem ciemnieje.

Mówiąc o Częstochowie , nie sposób nie wspomnieć o heroicznej , 48 dniowej obronie Klasztoru Jasnogórskiego przed szwedzkim najeźdźcą [w 1655 roku-”potop szwedzki”](#).

Obrona Jasnej Góry została opisana w II tomie ” [Potopu](#) ” [Henryka Sienkiewicza](#) (pisarz polski –noblista([w 1905 roku otrzymał Nagrodę Nobla za twórczość](#)) , gdzie jedną z najważniejszych postaci był Andrzej Kmicic , ale o tym chyba wszyscy pamiętają , jeżeli nie z książki , to z filmu „[Potop](#)” , w reżyserii [Jerzego Hoffmana](#) (reżyser polski).

**Kolor fioletowy-** nosić go mogli jedynie najbogatsi i najważniejsi ludzie w kraju. Był bardzo drogi, trudny do uzyskania. Aby stworzyć fioletowy materiał, trzeba było wykorzystać określone gatunki ślimaków morskich. Z tego też powodu purpurowy odcień fioleto

W starożytności fioletowe togi nosili władcy Rzymu, w średniowieczu pozwalali sobie na niego tylko biskupi i uczeni. Ze względu na królewskie pochodzenie barwie fioletowej przypisujemy skojarzenia takie jak: bogactwo, władza, luksus, szlachetność, duchowość. Nazywano ten kolor też **BISKUPI**

# Dopełniacz lp. Rzeczownika nie ma (kogo?czego?)

r.m. – żywotny- a- zawsze:

Kot-kot**a** pies-ps**a**

Lekarz-lekarz**a** uczeń-uczni**a**

Koń-konia**a**

r.m. – nieżywotny- **u**- **najczęściej**:

dom-dom**u**

Zeszyt-zeszyt**u**

Czwartek-czwartk**u**

Stół-sto**łu**

Wieczór-wieczor**u** (ale:od rana do  
wieczor**a**)



**-a w nieżywotnych:**

**0. jeśli to jest nazwa miasta**

**polskiego: Kraków-do Krakowa**

**1.- nazwy narzędzi i naczyń:**

**(nóż-noża, widelec-widelca,**

**gwóźdź-gwoźdźa,**

**młotek-młotka, ołówek-ołówka,**

## 2. Nazwy tańców i gier:

krakowiak-krakowiak**a**,

oberek-oberk**a**,

kujawiak-kujawiak**a**,

mazur-mazur**a**,

polonez-polonez**a**

3. nazwy miesięcy: styczeń -  
stycznia**a**, grudzień -grudnia**a**

4. nazwy części ciała: nos - nos**a**,  
brzuch - brzuch**a**

5. nazwy  
walut:dolar-dolar**a**, -rubel-rubla**a**

6. nazwy marek samochodów:

fiat -fiat**a**, polonez – polonez**a**,

mercedes-mercedes**a**



# 7. nazwy miar czasu, długości,

wagi: dzień - dnia, miesiąc

-miesiąca, metr – metra,

litr-litra, kilogram-kilogram;

ale: rok - roku

r.ż. -i: droga-drogi,

książka-książki, nić-nici,

kiść-kiści

- y: mama-mamy,

noc-nocy, mysz – myszy

r.n.- **a**- zawsze:

okno-okna**a**, pole-pola**a**,

imię-imienia**a**, ciełę-ciełęcia**a**

# Dopełniacz lp. przymiotnika (jakiego?jakiej?)

r.m.=r.n – ego: miły-miłego,  
zły-złego, obcy-obcego

r.ż.- głodna-głodnej,

młoda-młodej,

wysoka-wysokiej,

droga-drogiej



# Zaimki w dopełniaczu:

## Osobowe:

ja-mnie

ty-ciebie, cię

on-jego, go, niego

ona-jej, niej,

ono-jego, go, niego

my-nas, wy-was

oni-ich nich, one-ich nich

## Formy **długiej** zaimka używamy:

- Na początku zdania;

Np.: Ciebie nie ma w domu.

- Po przyimku(), jeśli nie ma formy z „n”:

Np.: Ja przyjdę **do** ciebie. Nie ma ciebie w domu, **a** nie jego.

## Formy z „n” używamy:

- po przyimku (...)

Np.: Ja nie pójdę do **niego**.

## Formy **krótkiej** używamy:

- nie na początku zdania;

- jeśli nie ma przyimka.

Np.: Nie ma go w domu.

Wskazujące: ten-tego, ta-tej,  
to-tego, ci-tych, te-tych,  
tamten-tamtego,  
tamta-tamtej, tamto-tamtego,  
tamci-tamtych, tamte-tamtych

Nieokreślone:            **ktoś-kogoś,**  
**coś-czegoś, cokolwiek-czegokolwiek,**  
**ktokolwiek-kogokolwiek,**  
**któraś-którejś,            któryś-któregoś,**  
**któ**rz**yś-m.os.-którychś,**  
**któ**re**ś-n.os.-którychś,**  
**jakiś-jakiegoś,            jakaś-jakiejś,**  
**jakieś-jakichś            jak**ow**oś m.os.-jakichś**

Przeczące:

nic-niczego,  
żadna-żadnej

nikt-nikogo,

żaden-żadnego,

Zwrotny: się-siebie



Dzierżawcze:mój-mojego,  
moja-mojej,      moi-m.os.-moich,  
moje-n.os.-moich,      twój-twojego,  
twoja-twojej,      twoi-m.os.-twoich,  
twoje-n.os.-twoich

**nasz-naszego, nasza-naszej,**

**nas*i*-m.os.-naszych, nasze**

**n.mos.-naszych, wasz-waszego,**

**wasza-waszej, was*i*.m.os-waszych,**

**wasze-n.os.-waszych**

Względne: kto-kogo,  
która-której, który-którego,  
którzy-których, które-których,  
jaki-jakiego, jaka-jakiej,  
jacy-jakich, jakie-jakich,  
czyj-czyjego czyja-czyjej,

r.ż.:

Zja-zji: telewizja-telewizji

Cja-cji: Alicja-Alicji

Sja-sji: sesja-sesji

Ja-i: szyja-szyi, epopeja-epopei

ea- ei: idea-idei,

ia-ii: armia-armii

## Wyjątki:

Ser-sera, płaszcz-płaszcz**a**,  
kościół-kościół**a**, parasol-parasol**a**,  
fotel-fotel**a**, laptop- laptop**a**  
Komputer**a**, chleb- chleb**a**,  
szpital-szpital**a**



Szukać kogo?czego?

Potrzebować

Uczyć się

Pragnąć

Słuchać

Bać się

Wymagać

zapomnieć

# Dopełniacz Im. Rzeczownika

(kogo?czego?)

r.m.    **-ów-** po twardych, j, c:

**-owie** → **ów**

uczniowie-uczniów,

koty-kotów,

pokój-pokojów,

chłopcy-chłopców,

bar-barów

- **y:** na cz, ż, rz, sz

badacz-badaczy, jeź-jeży,  
lekarz-lekarzy, kosz-koszy

- **i:** na miękki

- Nauczyciel-nauczycieli, koń-koni,  
gość-gości, człowiek-ludzi,  
**bracia-braci**, łoś-łosi,

r.ż. - ~~Q~~: mama-mam, matki-matek, babcia-babć,  
ciotka-ciotek, ciocia-cioć,  
pani-pań, drogi-dróg, nagrody-nagród, stopa-stóp,  
noga-nóg

**-y:** na cz, ż, rz, sz, c:

Rzecz-rzeczy, straż-straży, mysz-myszy

**-i:** na miękki

Ziemia-ziemi, dłoń-dłoni, gospodyni-gospodyni,  
kość-kości, nić-nici

r.n. - Ø :

Okno- okien, pola-pól, morza-mórz,  
zwierzę-zwierząt, imię-imion,

**Zapamiętaj!!!**

**Dziecko-dzieci**

**Przyjaciół-przyjaciół**

**Brat-braci**

**Drzwi-drzwi**

**Ręka-rąk**



# Dopełniacz Im. Przymiotnika

**r.m=r.ż.=r.n. - ych/ich:**

**Miłych pań, wysokich chłopców,  
czystych okien**

**1 listopada –**

**Uroczystość Wszystkich**

**Świętych**

**2 listopada-**

**Dzień Zaduszny(Wszystkich**

**Zmarłych)**

# Zwiedzamy cmentarze, niesiemy chryzantemy, zapalamy świece i znicze



# Władysław Broniewski

## „Zaduszki”

W dniu Zaduszek,  
W czas jesieni, Odwiedzamy  
bliskich groby,  
Zapalamy zasmuceni  
Małe lampki – znak żałoby.  
Światła cmentarz rozjaśniły,  
Że aż luna bije w dali,  
Lecz i takie są mogiły,  
Gdzie nikt lampki nie zapali.

**ks. Jan Twardowski**  
**Śpieszmy się kochać**  
**ludzi tak szybko**  
**odchodzą**  
**zostaną po nich**  
**buty i telefon**  
**głuchy...**



I rozbiór Polski – 1772 (Rosja, Prusy, Austria)

II rozbiór Polski – 1793 (Rosja, Prusy)

III rozbiór Polski – 1795 (Rosja, Prusy, Austria)

Stanisław August

Poniatowski-ostatni król Polski

# **11 listopada-Dzień Niepodległości Polski**

**1918r.- Polska odzyskała niepodległość.**

**Józef Piłsudski- pierwszy naczelnik  
odzyskanej polski**

**Polska była w niewoli przez 123 lata**

# Grób Nieznanego Żołnierza

w centrum Warszawy.

Tu została zebrana ziemia z miejsc, gdzie toczyły się walki o wolność Polski. Od tego miejsca zaczynają się wszystkie uroczystości dotyczące świąt państwowych.



1794 r.- powstanie kościuszkowskie : przeciw Rosji i Prusom

1806 r. powstanie wielkopolskie: przeciw Prusom

1830-1831r.- powstanie listopadowe : przeciw Rosji

1846 r. -powstanie krakowskie :przeciwko trzem okupantom jednocześnie: Rosji, Prusom i Austrii)

1863- 1864 r. -powstanie styczniowe: przeciwko Imperium Rosyjskiemu

# Celownik (komu?czemu?) Ip. Rzeczownika

r.m. **-owi-**: dziadek-dziadkowi  
profesor-profesorowi  
kwiat-kwiatowi

## Wyjątki:

ojcu, bratu, chłopu, chłopcu, panu, kotu, psu,  
palcu, światu, wołu, bawołu, tchu, księdzu,  
diabłu



r.ż. = Msc. r.ż. - **e-** po twardej: mama-mamie, kawa-kawie

**k-ce**: matka-matce, córka-córcie

**g-dze**: podłoga-podłodze, droga-drodze

**t-cie**: kobieta-kobiecie, Agata-Agacie

**d-dzie**: pogoda-pogodzie

**ch-sze**: mucha-musze , **ch-sz**

**ł-le**: strzała-strzele

**r-rze**: siostra- siostrze

**-y-** po stwardniałej: **ż, cz, rz, sz, c, dz**: straż-straży,

noc- nocy, mysz-myszy, rzecz-rzeczy, twarz-twarzy

**-i-** po miękkiej: ciocia-cioci, ziemia-ziemi, nić-nici

**r.n. -u – zawsze**: oknu, polu, cielęciu, plemieniu

## Celownik Im. Rzeczownika

**r.m.=r.ż.=r.n. – om-**: matkom, braciom, kwiatom ,  
cielęciom, oknom

# Celownik l.p. Przymiotnika

**r.m.=r.n: -emu:** dobremu uczniowi  
małemu kocięciu  
czystemu oknu

**r.ż. – ej :** miłej pani, ładnej, kobiecie, drogiej  
teczce

# Celownik Im. Przymiotnika

**r.m.=r.ż.=r.n.- ym/im: wysokim chłopcom, miłym  
paniom, czystym oknom**

# Zaimki:

1. Osobowe: **ja**-mnie, mi

**ty**-tobie, ci

**on**-jemu, mu, niemu

**ona**-jej, niej

**my**-nam

**wy**-wam

**oni**, **one**-im, nim



L. Wskazujące: ten-temu, ta-tej,  
to-temu, ci-tym, te-tym,  
tamten-tamtemu, tamta-tamtej,  
tamto-tamtemu, tamci-tamtym,  
tamte-tamtym

**3.Nieokreślone:**      **ktoś-komuś,      coś-czemuś,**  
**cokolwiek-czemukolwiek,**  
**ktokolwiek-komukolwiek,      któraś-którejś,**  
**któryś-któremuś,      któreś-któremuś,**  
**któ**rzy**ś-któ**rym**ś,      któ**re**ś-któ**rym**ś,      jakiś-jakimś,**  
**jakaś-jakiejś,      jakieś-jakiemuś,      ja**cy**ś-jakimś,**  
**ja**kie**ś-jakimś.**

**4.Przeczące:**      **nikt-nikom,      nic-niczemu,      żaden-**  
**żadnemu,      żadna-żadnej,      żadne-żadnemu,      żadni-**  
**żadnym,      żadne-żadnym**

6.Dzierżawcze: mój-mojemu, moja-mojej,  
moje-mojemu, moi-moim, moje-moim,  
twój-twojemu, twoja-twojej,  
twoje-twojemu, twoi-twoim,  
twoje-twoim, nasz-naszemu,  
nasza-naszej, nasze-naszemu,  
nasi-naszym, nasze-naszym,  
wasz-waszemu, wasza-waszej,

# Biernik (kogo? co?) I.p. Rzeczownik

r.m. – **żyw.=D.Ip.:** widzę małego kota - **a**

**nież.=M.Ip.:** widzę mały dom

r.ż.- **na „a”i na „i” -ę:** mama-mamę,

gospodyni-gospodyni

Pani -panią

**na spółgł. =M.I.p.:** widzę kość, mysz

r.n. = **M.I.p.:** widzę okno, plemię, muzeum, pole

# Biernik I.m. Rzeczownika

**Męskoos. = D.Im.:** Widzę młodych chłopców

**Niemęskoos.=M.Im.:** Widzę małżch kot, ładne dom

# Biernik (kogo? co?) I.p. Przymiotnik

r.m. – żyw.=D.Ip.: widzę małego (kota)

nież.=M.Ip.: widzę mały (dom)

r.ż.- a: widzę miłą (mamę)

r.n. = M.I.p.: widzę czyste (okno)



# Biernik l.m. przymiotnik

Męskoos. = D.Im.: Widzę młod<sup>y</sup>ch (chłopców)

Niemęskoos.=M.Im.: Widzę mał<sup>e</sup> (koty)

# Zaimki:

1. Osobowe: **ja**-mnie

**ty**-ciebie, cię

**on**- jego, go, niego

**ona**- ją, nią

**ono**-je, nie

**my**-nas

**wy**-was

**oni**- ich, nich

**one**- je, nie

Wskazujące: ten-ten, tego, ta-tę, to-to,  
ci-tych, te-te, tamten-tamten,  
tamtego, tamta-tamtą, tamto-tamto,  
tamci-tamtych, tamte-tamte

**Nieokreślone:    ktoś-kogoś,    coś-coś,**  
**cokolwiek-cokolwiek,**  
**ktokolwiek-kogokolwiek,    któraś-któraś,**  
**któryś-któryś,    któregoś,**  
**któ**rzy**ś-m.os.-którychś,**  
**któ**re**ś-n.os.-któreś,    jakiś-jakiś,    jakiegoś,**  
**jakaś-jakaś,    jakieś-    jakieś,**  
**ja**cy**ś-m.os.-jakichś,    jak**ie**ś-n.os.-    jakieś**

**Zwrotny: się-się**

Dzierżawcze: mój-mój, mojego,  
moja-moja, moi-m.os.-moich,  
moje-n.os.-moje, twój-twój,  
twojego, twoja-twoja,  
twoi-m.os.-twoich,  
twoje-n.os.-twoje



**Dzierżawcze: nasz-nasz, naszego,  
nasza-naszą, nasi-m.os.-naszych,  
nasze n.mos.-nasze, wasz-wasz,  
waszego, wasza-waszą,  
wasi.m.os-waszych,  
wasze-n.os.-wasze**

Względne: kto-kogo, która-która,  
który-który, którego,  
którzy-których, które-które,  
jaki-jaki, jakiego, jaka-jaka,  
jacy-jakich, jakie-jakie, czyj-czyj,  
czyjego czyja-czyją,  
czvi-czvich, czvie-czvie

Rozmawiać **przez** telefon – разговаривать **по** телефону

**Za** godzinę – **через** час

**Przez** miesiąc – **в течение** месяца

Prosić **o** ciekawą książkę – просить интересную книгу

Pytać, zapytać **o** listy – спрашивать, спросить **про**  
письма

Czekać **na** kogo?co?-czekać na urlop, na matkę-ждать  
маму, отпуск

Jechać **nad** morze, rzekę, jezioro, Bałtyk-ехать на море

Martwić się **o** kogo?co? -переживать за кого

Iść **po** kogo?co?-iść **po** chleb, **po** mleko, **po** koleżankę-

идти **за** хлебом, **за** молоком, **за** подругой

Iść **po** kogo?co?-идти **в** басейн

# Narzędnik (kim? czym?) I.p. Rzeczownik

r.m. = r.n. – **em**: kotem, oknem, zwierzęciem

r.ż. – **-ą**: mama-mam**ą**, pani**ą**, gospodyn**ią**,  
dziewczyn**ą**(ой)

**Narzędnik (kim? czym?) l.m.**

**Rzeczownik**

**r.m. = r.ż. = r.n. – ami/ mi: ołówkami,  
ojacami, matkami, ciotkami,  
oknami, zwierzętami, dziećmi,  
kośćmi**

# Narzędnik l.p. Przymiotnik

r.m. = r.n. – **ym/im**: ładnym kotem, wysokim oknem, dzikim zwierzęciem

r.ż. – **a**: miłą mamą, panią, gospodynią



# Narzędnik l.m. Przymiotnik

r.m. = r.n = r.ż. – **ymi/imi**: ładnymi kotami,  
wysokimi oknami, dzikimi zwierzętami  
miłymi mamami

# Zaimki Narzędnik

**Ja-mną**

**Ty-tobą**

**On-nim**

**Ona-nią**

**Ono-nim**

**My-nami**

**Wy-wami**

**Oni-nimi**

**One-nimi**

**Jechać** czym?- autobusem, pociągiem

**Pływać** żaglówką, kajakiem, łódką

**Iść** ulicą, ścieżką, drogami

# Miejscownik (o kim? O czym?) I.p.. Rzeczownik

r.m. = r.n. – e: p-b: o słupie, o dębie

d-t: o sadzie, kocie

z-s: o obóz-obozie, sosie

w-f: w stawie, Staffie

m, n, r, ł: o tomie, o oknie, bar –

w barze(r-rze), stół-o stole **wyjątki:** o domu, o

panu, o synu

**-u:** w pozostałych: Toruń- w Toruniu

r.ż. **C.r.ż.=Msc.** r.ż.-e- po twardej: mama-mamie,  
kawa-kawie

**k-ce**: matka-matce, córka-córcie

**g-dze**: podłoga-podłodze, droga-drodze

**t-cie**: kobieta-kobiecie, Agata-Agacie

**d-dzie**: pogoda-pogodzie

**ch-sze**: mucha-musze , ch-sz

**ł-le**: strzała-strzele

**r-rze**: siostra- siostrze

**-y- po stwardniałej**: **ż, cz, rz, sz, c, dz**:

straż-straży, noc- nocy, mysz-myszy, rzecz-rzeczy,  
twarz-twarzy

**- i- po miękkiej**: ciocia-cioci, ziemia-ziemi,

nić-nici

**Wyjątki : o domu, o panu , o synu**



**Miejscownik (o kim? czym) l.m. Rzeczownik**

**r.m. = r.ż. = r.n. – ach: ołówkach, ojacach,  
matkach, dzieciach**

# Miejscownik l.p. Przymiotnik

r.m. = r.n. – **ym/im**: o ładnym kocie,  
wysokim oknie, dzikim zwierzęciu

r.ż. – **ej**: - miłej mamie

# Miejscownik l.m. Przymiotnik

r.m. = r.n=r.ż. – **ych/ich**: o ładnych kotach, wysokich oknach, dzikich zwierzętach, miłych mamach

# Zaimki Miejscownik

Ja- o mnie

Ty- o tobie

On- o nim

Ona- o niej

Ono- o nim

My- o nas

Wy- o was

Oni, one- o nich

dookoła czego?+D.

Przy kim?czym?+ Msc.

Naprzeciwko kogo?czego?+D

Na środku czego?

Między czym?kim?+N.

Nad kim?czym+N.

Obok kogo?czego?+D.

Za – через+B.: za godzinę, za miesiąc, za dwa lata

Za- за- +N.: za szafą

Przy stole- siedzieć przy stole

Na + Msc.

Podłoga-na podłodze

!!! Regały **na** książki

Filharmonia

Muzyk-muzykiem

W centrum

!!! Blok-wielopiętrowy dom

**Ze** starymi drzewami

Przepadać **za** czym?za kim? + N. – przepadała **za** tym pokojem, przepadam **za** lodami

Jechać **Nad** kogo?co?+B.- nad duże jezioro, nad małą rzekę, nad morze, nad wodę, nad Bałtyk

Być **nad** kim?czym?+N. Nad dużym jeziorem, nad małą rzeką, nad morzem, nad wodą, nad Bałtykiem



# CZASOWNIK co robić? co zrobić?

## Koniugacje

<u>I k.</u>	<u>II k.</u>	<u>III k.</u>	<u>IV k.</u>
ja-ę	ja-ę	ja-am	ja-em
ty-esz	ty-isz/ysz	ty-asz	ty-esz

# Czas teraźniejszy

## III koniugacja (am, asz)

ja-**am**

ty-**asz**

on,

ona,

ono,

pan,

pani

**a**

my- **amy**

wy-**acie**

oni

one

panie

panowie

państwo

**ają**

# Czasowniki typu „czytać”-III k.(am, asz)

ja - czyt**am**

ty - czyt**asz**

on,  
ona,  
ono, — czyt**a**  
pan,  
pani

my - czyt**amy**

wy - czyt**acie**

oni  
one  
panie — czyt**ają**  
panowie  
państwo

## !!! Mieć-III k.- wyjątek

Ja-mam                      my-mamy

Ty-masz                     wy-macie

On-ma                        oni-mają

Na przykład.: kochać, uwielbiać, zapraszać,  
słuchać, mieszkać, nazywać, oglądać, rozmawiać,  
sprzątać, biegać, wracać, grać...

## IV k. (em,esz)

### \*\*\*Być

Ja-jestem      my-jesteśmy

Ty-jesteś      wy-jesteście

On-jest      oni-są

## Rozumieć

Ja – rozumiem	my- rozumiemy
Ty- rozumiesz	wy-rozumiecie
On-rozumie	oni- rozumieją

## Umieć

Ja- umiem	my-umiemy
Ty- umiesz	wy-umiecie
On-umie	oni-umieją

## Śmieć

ja śmiem	my śmiemy
ty śmiesz	wy śmiecie
on śmie	oni śmieją

## \*\*\*Wiedzieć

ja-wiem      my-wiemy

Ty-wiesz      wy-wiecie

On-wie      oni-wiedzą      powiedzieć, odpowiedzieć

## !!! Jeść

Ja-jem      my-jemy

Ty-jesz      wy-jecie

On-je      oni-jedzą



II k. (ę, isz/ysz):

- na ić/yc:

Mówić

Ja-mówię                      my-mówimy

Ty-mówisz                    wy-mówicie

On-mówi                      oni-mówią

II k. (ę,isz/ysz):

- na ić/yc:

Liczyć

Ja-liczę                      my-liczymy

Ty-liczysz                    wy-liczycie

On-liczy                      oni-liczą

- na eć:

patrzeć

Ja-patrze

my-patrz

Ty-patrzysz

wy-patrzycie

On-patrzy

oni-patrzą

!!! musieć

Ja-muszę

Ty-musisz

On-musi

my- musimy

wy- musicie

oni-muszą

Ja –powinien**em** powinna**am**

Ty-powiniene**ś** powinna**ś**

On-powinien**e**

Ona-powinna**a**

Ono-powinno

My-powinni**ś**my powinny**y**śmy

Wy-powinni**ś**cie powinny**y**ście

Oni-powinni**i**

One-powinny**y**

## !!! Bać się-II k.-wyjątek

Ja- boję się	my- boimy się
Ty- boisz się	wy – boicie się
On- boi się	oni-boją się

## !!! Stać-II k.-wyjątek

Ja- stoję	my- stoimy
Ty- stoisz	wy – stoicie
On- stoi	oni- stoją

## Złościć

Ja zło**szc**ę

Ty złościsz

On złości

my złościmy

wy złościcie

oni zło**szc**ą

## Jeździć

Ja je**żdż**ę

Ty jeździsz

On jeździ

my jeździmy

wy jeździcie

oni je**żdż**ą



## I koniugacja (-ę, -esz) :

1)- owa/-ywa/-iwa → uj:

rysować

ja –	rysuję	my -	rysujemy
ty -	rysujesz	wy -	rysujecie
on	rysuje	oni	rysują
ona			
ono			
pan			
pani			
		panie	
		panowie	
		państwo	

# Zapisywać

ja -	zapisuję	my -	zapisujemy
ty -	zapisujesz	wy -	zapisujecie
on	zapisuje	oni	zapisują
ona			
ono			
pan			
pani			
		panowie	
		państwo	

# oszukiwać

ja -	oszukuję	my -	oszukujemy
ty -	oszukujesz	wy -	oszukujecie
on	oszukuje	oni	oszukują
ona			
ono			
pan			
pani			
		panowie	
		państwo	

2)- wa → j:

dawać

ja – daję  
ty - dajesz

on  
ona  
ono  
pan  
pani

daje

my - dajemy  
wy - dajecie

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo

dają

### 3)myć, pić, szyć, bić, tyć,czuć:

ja –	myję	my –	myjemy
ty -	myjesz	wy -	myjecie
on	myje	oni	myją
ona			
ono			
pan			
pani			
		panie	
		panowie	
		państwo	

# Chcieć

ja -	Chcę	my -	chcemy
ty -	chcesz	wy -	chcecie
on	chce	oni	chcą
ona			
ono			
pan			
pani			
		panie	
		panowie	
		państwo	

# iść

ja –

idę

my –

idziemy

ty –

idziesz

wy –

idziecie

on

ona

ono

pan

pani

idzie

oni

one

panie

panowie

państwo

idą



# ★ Być

ja -

będe

my -

będziemy

ty -

będziesz

wy -

będziecie

on

ona

ono

pan

pani

będzie

oni

one

panie

panowie

państwo

będą

# pisać

ja – **pisz**e  
ty – **pisz**esz

on  
ona  
ono  
pan  
pani

**pisz**e

my – **pisz**emy  
wy – **pisz**ecie

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo

**pisz**a

# jechać

ja - jadę  
ty - jedziesz

on  
ona  
ono  
pan  
pani

jedzie

my - jedziemy  
wy - jedziecie

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo

jadą

!!! przeciw bólowi- przeciwbólowy

Prześwietlenie

Znieczulenie

!!! zadzwonić **po** lekarza, **po** policję, **po** pogotowie(**po** karetkę)

Żywność(jedzenie)-odżywiać się(jeść)

Siedzieć **przy** komputerze

Chodzić **na** basen

!!! Krakowskie Przedmieście- ulica w Warszawie, gdzie się znajduje Uniwersytet Warszawski

Praca roczna-курсовая работа

!!! test **z** fizyki, praca roczna **z** matematyki, egzamin **z** języka rosyjskiego, klasówka **z** chemii,

O której?- **o** siódmej, **o** ósmej.....

!!! **wsiadać** **do** autobusu, do taksówki, **do** tramwaju/ **wysiadać** **z** autobusu, **z** taksówki .....

4) wieść, wieźć, nieść, pleść, gnieść:

wieść

ja -	wiodę	my -	wiedziemy
ty -	wiedziesz	wy -	wiedziacie
on	wiedzie	oni	wiodą
ona		one	
ono		panie	
pan		panowie	
pani		państwo	

# wieźć

ja -	wiozę	my -	wieziemy
ty -	wieziesz	wy -	wieziecie
on	wiezie	oni	wiozą
ona			
ono			
pan			
pani			
		panowie	
	państwo		

# nieść

ja -

niosę

my -

niesiemy

ty -

niesiesz

wy -

niesiecie

on

oni

ona

one

ono

niesie

panie

niosą

pan

panowie

pani

państwo



# pleść

ja -	plotę	my -	pleciemy
ty -	pleciesz	wy -	pleciecie
on	} plecie	oni	} plotą
ona			
ono			
pan			
pani			
panowie			
państwo			

# czesać się

ja –	czeszę się	my –	czesemy się
ty –	czeszysz się	wy –	czeszecie się
on	czesze się	oni	czeszą się
ona			
ono			
pan			
pani			
		panowie	
		państwo	

# brać

ja -	biorę	my -	bierzemy
ty -	bierzesz	wy -	bierzecie
on	bierze	oni	biorą
ona			
ono			
pan			
pani			
		one 	
		panie	
		panowie	
		państwo	

## Kroić

Ja-kroję      my- kroimy

Ty-kroisz    wy-kroicie

On-kroi      oni-kroją

## 5) m3c, t3uc, strzec, strzyc, piec

### m3c

ja -	mogę	my -	możemy
ty -	możesz	wy -	możecie
on	może	oni	mogą
ona			
ono			
pan			
pani			
		panie	
		panowie	
		państwo	

tłuc

ja – tłukę      my – tłuczemy

ty – tłuczysz      wy – tłuczecie

on }  
ona }  
ono }  
pan }  
pani }

tłucze

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo

tłuką

# strzec

ja -	strzegę	my -	strzeżemy
ty -	strzeżesz	wy -	strzeżecie
on	strzeże	oni	strzegą
ona		one	
ono		panie	
pan		panowie	
pani		państwo	

# strzyc

ja -	strzygę	my -	strzyżemy
ty -	strzyżesz	wy -	strzyżecie
on	strzyże	oni	strzygą
ona		one	
ono		panie	
pan		panowie	
pani		państwo	



piec

ja -

piekę

my -

pieczemy

ty -

pieczesz

wy -

pieczecie

on

oni

ona

one

ono

piecze

panie

pieką

pan

panowie

pani

państwo

## 6) drzeć trzeć umrzeć zawrzeć

drzeć

ja – drę my – drzemy

ty – drzesz wy – drzecie

on

oni

ona

one

ono drze

panie

drą

pan

panowie

pani

państwo

7) ać

Zaczać

Ja zacznę

Ty zaczniesz

On zacznie

my zaczniemy

wy zaczniecie

oni zaczną

Biskup pomocniczy krakowski  
(1958–1964) Jan Paweł II-papież  
(1978-2005) (Karol Józef Wojtyła); ur. 18  
maja 1920



# Kremówki papieskie-Napoleonki





# Zakopane-”zimowa stolica Polski”

Największy w Polsce ośrodek turystyki i sportów zimowych, położony na Podhalu u stóp gór Tatry(góry w Polsce). Wokół





**Zakopane (Podhale) - to też znane uzdrowisko - tu przyjeżdżają ludzie chorujący na gruźlicę i inne choroby płuc.**



**Walory klimatyczne jego  
odkrył w II p.XIX w.-**

**Tytus Chalubiński-lekarz,  
taternik.**



# Tytus Chalubiński (pomnik w Zakopanem)-lekarz, taternik.



# Muzeum Tatrzańskie im. Tytusa Chałubińskiego







Działalność muzeum związana jest z Tatrami, Góralami (górale-mieszkańcy gór) i całym regionem zakopiańskim. Znajdziemy tam też bibliotekę oraz czytelnię, gdzie można poczytać i zobaczyć wiele unikalnych zbiorów i książek – dostęp do najcenniejszych dzieł mają tylko osoby upoważnione.

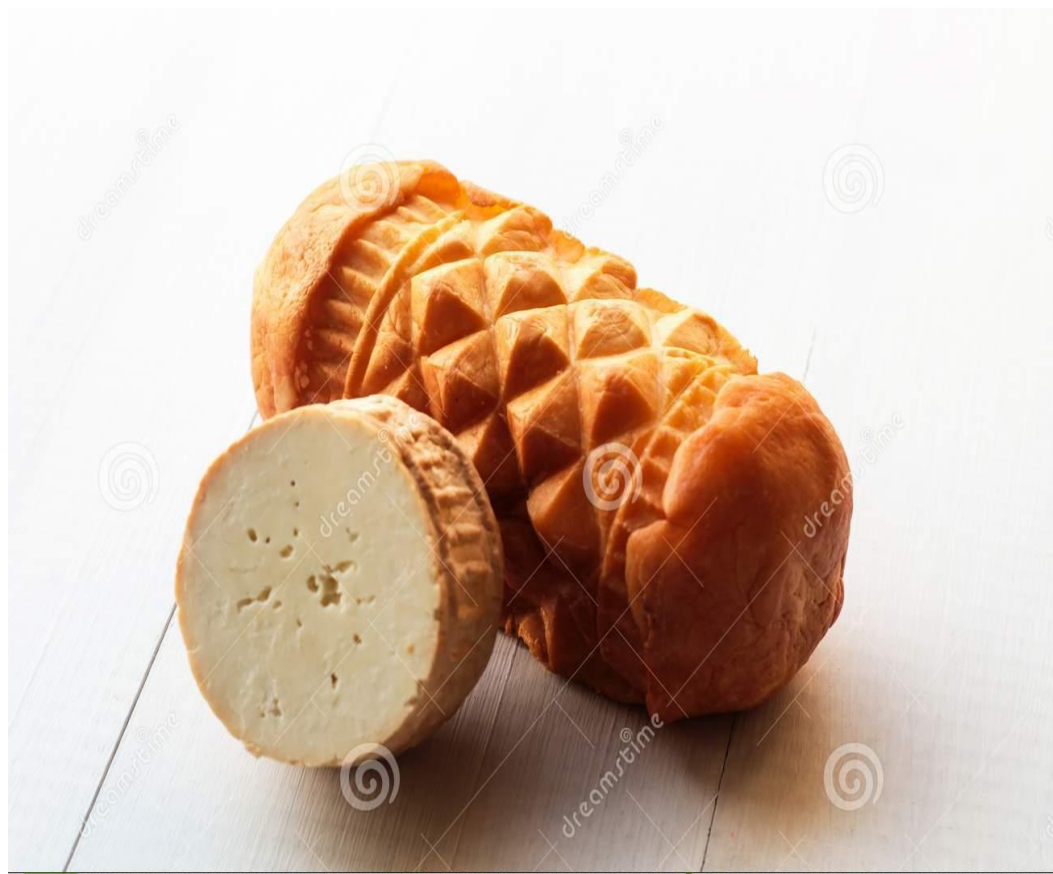
Piękno Podhala (*krajobraz górski*) i jego i jego folklor bywały źródłem natchnienia dla wybitnych artystów : malarzy, kompozytorów, pisarzy polskich. Pośród gór znajdują się piękne łąki, doliny, a w nich jeziora. Najbardziej znanym jeziorem górskim jest jezioro **Morskie Oko**.



# Tatrzański Park Narodowy



# Ser górski- oscypek



Download from  
Dreamstime.com  
This watermarked comp image is for previewing purposes only.

114120429  
Marcin111 | Dreamstime.com



# Wędzony oscypek



# Morskie Oko



# Nad Zakopanem wznosi się **szczyt** **Giewont (1909 metrów)**





# Kolejką liniową można wjechać na szczyt **Kasprowy Wierch(1985m)**





# Rysy(2499m)-najwyższy szczyt w Tatrach





# Góral – strój góralski składa się z



# Papież, który kochał góry

Jan Paweł II (Karol  
Wojtyła)-papież, który  
pochodził z Polski. Urodził się  
18 maja **1920 roku w**  
**Wadowicach** (Małopolska)

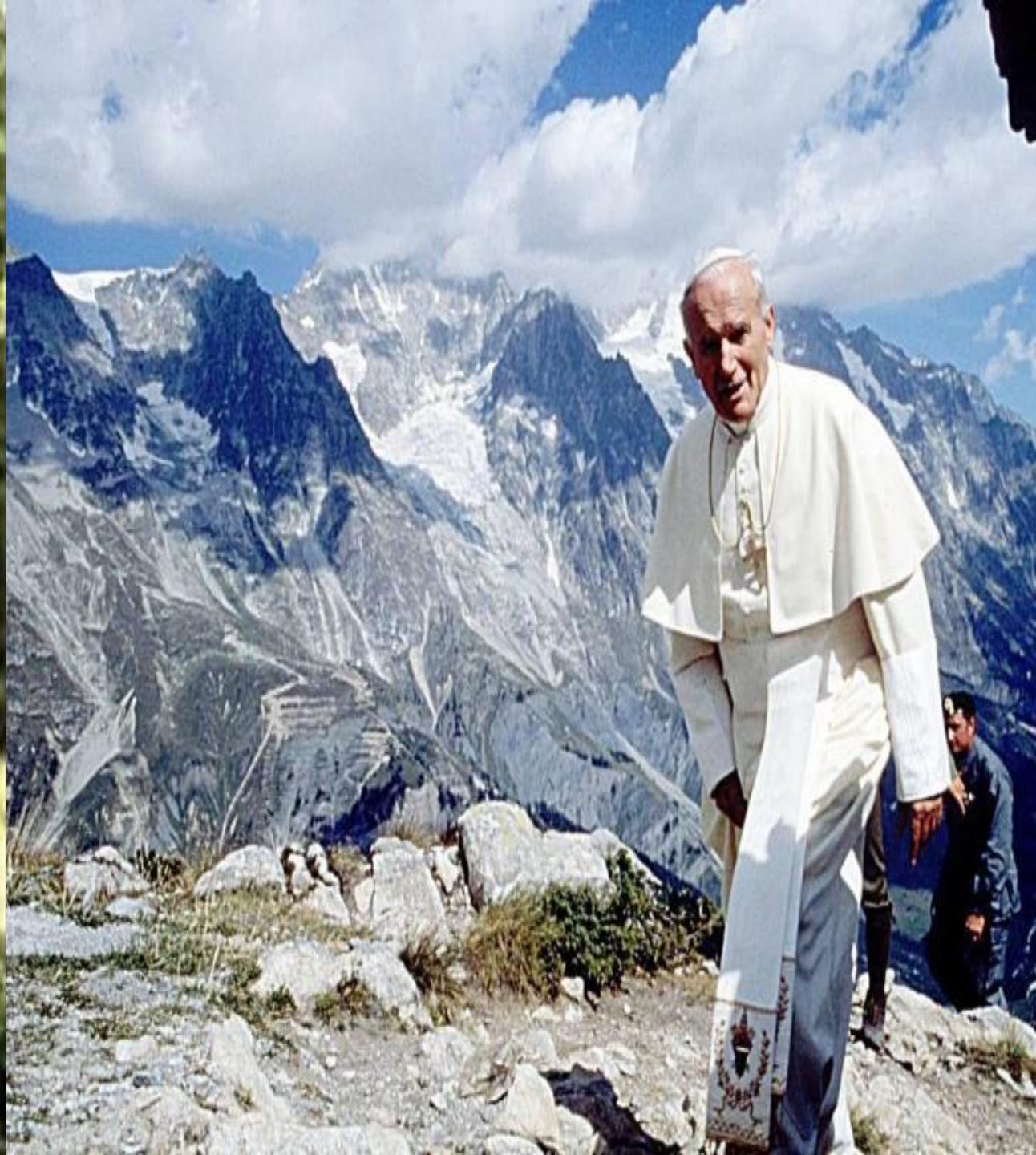


Warszawa

Wadowice

Kraków





# Tryb rozkazujący

I i II k.: patrzeć

**Ty patrzysz-ysz = ty patrz (смотри)**

**My patrz + my = my patrzmy**

**(давайте будем смотреть)**

**Wy patrz + cie = wy patrzcie**

**(смотрите)**



on  
ona  
ono  
pan  
pani



**niech** patrzy

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo



**niech** patrzą

## III i IV k.:

oni czytają-a = ty czytaj (читай)

My czytaj + my = my czytamy  
(давайте будем читать)

Wy czytaj + cie = wy czytacie  
(читайте)

on  
ona  
ono  
pan  
pani

**niech** czyta

oni  
one  
panie  
panowie  
państwo

**niech** czytają

## Na „ać”

Jeśli jest **zbieg spółgłosek** (сочетание согласных), to dodajemy «**ij**», jeśli nie ma zbiegu spółgłosek, to nie dodajemy:

## Krzyknać- I k.:

**ty** krzykniesz – esz = krzykn + **ij** = ty krzyknij

**My** krzyknijmy,      **wy** krzyknijcie

**On** niech krzyknie

**Oni** niech krzykną



## Stanać- I k.:

**ty** staniesz – esz = stani = **ty** stań

**My** stańmy, **wy** stańcie

**On, ona, pan, pani** niech stanie

**Oni, one, panowie, panie, państwo** niech staną

**podrzeć, zetrzeć, zawrzeć, umrzeć + yj =**

**Podrzyj (порви), zetrzyj(сотри),  
zawrzyj(заключи), umrzyj(умри)**

# Wyjątki

**Mieć – mieć nakleić-naklej, wysłać-wyślij,  
zapomnieć-zapomnij, znaleźć-znajdź**

**Być-bądź**

**Wziąć- weź**

**Spać-śpij**

**Lać-lej**

# Robić

Ty robisz-isz=rob, o-ó, ty  
rób, my róbm, wy róbcie,  
on niech robi, oni niech  
robia

# Czas przeszły

ja – **łem-r.m.**  
**łam-r.ż.**

my – **liśmy-męskoos.**  
**łyśmy-niemęskoos.**

ty - **łeś-r.m.**  
**łaś-r.ż.**

wy- **liście-męskoos.**  
**łyście-niemęskoos.**

on- **ł**  
ona- **ła**  
ono- **ło**  
pan - **ł**  
pani- **ła**

oni- **li**  
one- **ły**  
panie - **ły**  
panowie- **li**  
państwo- **li**

1) Na „ać”, „ić”, „yć” – ć + końcówka czasu przeszłego:

czytać

ja – czytałem-**r.m.**

czytałam-**r.ż.**

my – czytaliśmy-**męskoos.**

czytałyśmy-**niemęskoos.**

ty - czytałeś-**r.m.**

czytałaś-**r.ż.**

wy- czytaliście-**męskoos.**

czytałyście-**niemęskoos.**

on- czytał

oni- czytali

ona- czytała

one- czytały

ono- czytało

panie - czytały

pan - czytał

panowie- czytali

pani - czytały

państwo - czytali



## „yć”, „ić” – ć + końcówka czasu przeszłego:

### liczyć

ja – liczyłem-**r.m.**

liczyłam-**r.ż.**

ty - liczyłeś-**r.m.**

liczyłaś-**r.ż.**

on- liczył

ona- liczyła

ono- liczyło

pan - liczył

pani- liczyła

my – liczyliśmy-**męskoos.**

liczyłyśmy-**niemęskoos.**

wy- liczyliśmy-**męskoos.**

liczyłyśmy-**niemęskoos.**

oni- liczyli

one- liczyły

panie - liczyły

panowie- liczyli

państwo- liczyli

# Na „ić” – ć + końcówka czasu przeszłego:

## mówić

ja – mówiłem-**r.m.**

mówiłam-**r.ż.**

ty - mówiłeś-**r.m.**

mówiłaś-**r.ż.**

on- mówił

ona- mówiła

ono- mówiło

pan - mówił

pani- mówiła

my – mówiliśmy-**męskoos.**

mówiłyśmy-**niemęskoos.**

wy- mówiliśmy-**męskoos.**

mówiłyśmy-**niemęskoos.**

oni- mówili

one- mówiły

panie - mówiły

panowie- mówili

państwo- mówili

## 2) Na „eć” :

l.p. :

e → a

Im.

e - męskoos.

e → a- niemęskoos.

Na „eć

Chcieć:

ja – chciałem-r.m.

chciałam-r.ż.

ty - chciałeś-r.m.

chciałaś-r.ż.

on- chciał

ona- chciała

ono- chciało

pan - chciał

pani- chciała

my – chcieliśmy-męskoos.

chciałyśmy-niemęskoos.

wy- chcieliście-męskoos.

chciałyście-niemęskoos.

oni- chcieli

one- chciały

panie - chciały

panowie- chcieli

państwo- chcieli

# Na „ać”

:

l.p. :

a- r.m.

a → e- r.ż.

r.n.

l.m.

e- męskoos.

e- niemęskoos.

# zacząć:

ja – zacząłem-r.m.

zaczęłam-r.ż.

ty - zacząłeś-r.m.

zaczęłaś-r.ż.

on- zaczął

ona- zaczęła

ono- zaczęło

pan - zaczął

pani- zaczęła

my – zaczęliśmy-męskoos.

zaczęłyśmy-niemęskoos.

wy- zaczęliście-męskoos.

zaczęłyście-niemęskoos.

oni- zaczęli

one- zaczęły

panie - zaczęły

panowie- zaczęli

państwo- zaczęli

### 3) Nieść , pleść, kłaść, wieść, wieźć, gnieść:

l.p.

o

on-ó

l.mn.

e-m.os.

o-n.m.os.



# nieść

ja – niosłem-**r.m.**

niosłam-**r.ż.**

ty - niosłeś-**r.m.**

niosłaś-**r.ż.**

on- niósł

ona- niosła

ono- niosło

pan - niósł

pani- niosła

my – nieśliśmy-

niosłyśmy-

wy- nieśliście-

niosłyście-

oni-

one-

panie -

panowie-

państwo-

nieśli

niosły

niosły

nieśli

nieśli

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

**niemęskoos.**

# pleść

ja –	plotłem- <b>r.m.</b>	my –	pletliśmy-	<b>męskoos.</b>
	plotłam- <b>r.ż.</b>		plotłyśmy-	<b>niemęskoos.</b>
ty -	plotłeś- <b>r.m.</b>	wy-	pletliście-	<b>męskoos.</b>
	plotłaś- <b>r.ż.</b>		plotłyście-	<b>niemęskoos.</b>
on-	plótł	oni-	pletli	
ona-	plotła	one-	plotły	
ono-	plotło	panie -	plotły	
pan -	plótł	panowie-	pletli	
pani-	plotła	państwo-	pletli	

# kłaść

ja – kładłem-**r.m.**

kładłam-**r.ż.**

ty - kładłeś-**r.m.**

kładłaś-**r.ż.**

on- kładł

ona- kładła

ono- kładło

pan - kładł

pani- kładła

my – kładliśmy-

kładłyśmy-

wy- kładliśmy-

kładłyśmy-

oni- kładli

one- kładły

panie - kładły

panowie- kładli

państwo- kładli

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

**niemęskoos.**

# wieźć

ja – wiozłem-**r.m.**

wiozłam-**r.ż.**

ty - wiozłeś-**r.m.**

wiozłaś-**r.ż.**

on- wiózł

ona- wiozła

ono- wiozło

pan - wiózł

pani- wiozła

my – wieźliśmy-

wiozłyśmy-

wy- wieźliście-

wiozłyście-

oni- wieźli

one- wiozły

panie - wiozły

panowie- wieźli

państwo- wieźli

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

**niemęskoos.**

# Wieść on gniótł

ja – wiodłem-**r.m.**

wiodłam-**r.ż.**

ty - wiodłeś-**r.m.**

wiodłaś-**r.ż.**

**niemęskoos.**

on- wiódł

ona- wiodła

ono- wiodło

pan - wiódł

pani- wiodła

my – wiedliśmy-

wiodłyśmy-

wy- wiedliśmy-

wiodłyśmy-

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

oni- wiedli

one- wiodły

panie - wiodły

panowie- wiedli

państwo- wiedli

## 4) móc , piec, tłuc, strzyc, strzec :

### Móc:

ja –	mogłem- <b>r.m.</b>	my – mogliśmy-	<b>męskoos.</b>
	mogłam- <b>r.ż.</b>	mogłyśmy-	<b>niemęskoos.</b>
ty -	mogłeś- <b>r.m.</b>	wy- mogliście-	<b>męskoos.</b>
	mogłaś- <b>r.ż.</b>	mogłyście-	<b>niemęskoos.</b>
on-	mógł	oni-	mogli
ona-	mogła	one-	mogły
ono-	mogło	panie -	mogły
pan -	mógł	panowie-	mogli
pani-	mogła	państwo-	mogli

# piec

ja – piekłem-**r.m.**

piekłam-**r.ż.**

ty - piekłeś-**r.m.**

piekłaś-**r.ż.**

on- piekł

ona- piekła

ono- piekło

pan - piekł

pani- piekła

my – piekliśmy-

piekłyśmy-

wy- piekliście-

piekłyście-

oni- piekli

one- piekły

panie - piekły

panowie- piekli

państwo- piekli

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

**niemęskoos.**



# tłuc

ja – tłukłem-**r.m.**

tłukłam-**r.ż.**

ty - tłukłeś-**r.m.**

tłukłaś-**r.ż.**

on- tłukł

ona- tłukła

ono- tłukło

pan - tłukł

pani- tłukła

my – tłukliśmy-

tłukłyśmy-

wy- tłukliście-

tłukłyście-

oni- tłukli

one- tłukły

panie - tłukły

panowie- tłukli

państwo- tłukli

**męskoos.**

**niemęskoos.**

**męskoos.**

**niemęskoos.**

# strzyc

ja – strzygłem-**r.m.**

strzygłam-**r.ż.**

ty - strzygłeś-**r.m.**

strzygłaś-**r.ż.**

on- strzygł

ona- strzygła

ono- strzygło

pan - strzygł

pani- strzygła

my – strzygliśmy-

strzygłyśmy-

wy- strzygliście-

strzygłyście-

oni- strzygli

one- strzygły

panie - strzygły

panowie- strzygli

państwo- strzygli

**męskoos.**

**niemęskoos**

**męskoos.**

**niemęskoos**

# strzec

ja – strzegłem-**r.m.**  
strzegłam-**r.ż.**

**niemęskoos.**

ty - strzegłeś-**r.m.**  
strzegłaś-**r.ż.**

**niemęskoos.**

on- strzegł  
ona- strzegła  
ono- strzegło  
pan - strzegł

my – strzegliśmy-  
strzegłyśmy-

**męskoos.**

wy- strzegliśmy-  
strzegłyśmy-

**męskoos.**

oni- strzegli  
one- strzegły  
panie - strzegły  
panowie- strzegli

5) **Podrzeć**, **zawrzeć**, **utrzeć**, **umrzeć** - rzeć + **ar**+końcówka czasu przeszłego:

## **Podrzeć**

Ja podarłem  
podarłam

my

podarliśmy  
podarłyśmy

Ty podarłeś  
podarłaś

wy

podarliście  
podarłyście

On  
Ona  
Ono  
Pan  
pani

podarł (a,o)

oni

podarli

one

podarły

panowie

podarli

państwo

podarli

# Tryb przypuszczający(warunkowy)

Tworzymy od 3 os.lp. oraz 3 os. lmn. czasu  
przeszłego + :

ja	bym	my	byśmy
Ty	byś	wy	byście
On	by	oni	by
Ona			
Ono			
Pan			
Pani			
		państwo	
		panowie	
		panie	

# Czytać

On czytał , ona czytała +

ja czytał**bym**  
Ty czytał**byś**  
On czytał**by**  
Ona czytała**by**  
Ono czytało**by**  
Pan czytał**by**  
Pani czytała**by**

oni czytali + one czytały +

my czytali**byśmy**      my czytały**byśmy**  
wy czytali**byście**      wy czytały**byście**  
oni czytali**by**  
one czytały**by**  
państwo czytali**by**  
panowie czytali**by**  
panie czytały**by**

# Czas przyszły

## Prosty

**Napisać-napisz**  
**zę** (od  
dokonanych,  
zależy od  
koniugacji)

## złożony I

**być +**  
**bezokolicznik**  
(od  
niedokonanych):  
**Będę czytać**

## złożony II

**Być + 3. os.**  
**Cz. przeszł.**  
**Będzie**  
**czytał**



# Być-czas przyszły

Ja będę

Ty będziesz

On  
Ona  
Ono } będzie

Pan

Pani

my będziemy

wy będziecie

oni

one

panie } będą

panowie

państwo

# Rzeczowniki odczasownikowe

Na -ać--- **anie**: czytać-czytanie

Na - ić, -yć, -eć, typu nieść..., typu tłuc...- **enie**:

liczyć-liczenie, mówić-mówienie, nieść-niesienie,

piec-pieczenie, strzyc-strzyżenie, myśleć-myślenie

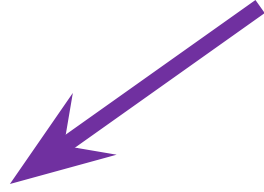
Na -rzeć(drzeć), typu myć, szyć, tyć..., na -ać - **cie**:

mycie, tycie, szycie, podrzeć-podarcie, trzeć-tarcie,

zawrzeć-zawarcie, zamknąć-zamkniecie,

krzyknąć-krzykniecie

# Imiesłowy przymiotnikowe



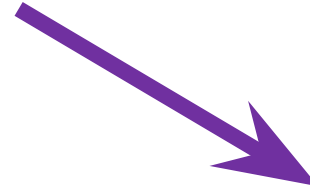
czynne

mający

czytający

piszący

niosący



bierne

czytany

oglądany

podarty

przeniesiony

# Imiesłowy przymiotnikowe czynne

Od casowników niedokonanych 3 os.Im.cz.t.(co oni robia)-ą +

**on- ący: czytać-oni czytają-ą+ący=czytający**

**ona-ąca: mówić-oni mówią-ą+ąca=mówiąca**

**ono-ące:myśleć- oni myślą-ą+ące=myślące**

**oni-ący:nieść-oni niosą-ą+ący=niosący**

**one- ące: umieć-oni umieją-ą+ące=umiejące**

**!!! Być-będący**

# Imiesłowy przymiotnikowe bierne

## Od czasowników dokonanych i niedokonanych:

1. Na **-ać, -eć** + **any**: przeczytać-przeczytany  
usłyszeć-usłyszany

2. Na **-ić, -yć** + **ony**:

### 1 os. lp. cz. przyszły prosty (ja co zrobię) – ę + ony:

spalić- ja spalę- ę + **ony** = spalony

zburzyć- ja zburzę – ę + **ony** = zburzony

zniszczyć – ja zniszczę – ę + **ony** = zniszczony

**Zrobić – ja zrobię – ę + ony = zrobiony**

**Zaprościć – ja zaproszę – ę + ony =**

**zaproszony**

**Zapłacić – ja zapłacę – ę + ony = zapłacony**

**Zbudzić – ja zbudzę – ę + ony = zbudzony**

# 3. Typu przenieść, przewieźć, spostrzec, tłuc, piec

## 3. os. lp. (on) - e + ony:

**Przenieść- on przeniesie- e+ony=przeniesiony**

**Przewieźć- on przewiezie- e+ony=przewieziony**

**Spostrzec- on spostrzeże- e+ony=spostrzeżony**

**Tłuc- on tłucze- e+ony=tłuczony**

**Piec- on piecze- e+ony=pieczony**



# 4. Typu myć, szyć, bić, czuć, psuć

+ ty:

**Myć – ć + ty = myty**

**Bić- ć+ ty = bity**

**Szyć-szyty**

# 5. trzeć, zawrzeć, podrzeć + arty:

**Trzeć – rzeć + arty = tarty**

**Zawrzeć- rzeć+ arty = zawarty**

**Podrzeć- rzeć+ arty = podarty**

## 6. Na -ąć: - ąć+ ęty:

**zamknąć—ć + ęty = zamknięty**

**Krzyknąć-ć+ęty= krzyknięty**

# Imięśłowy przymiotnikowe bierne w Im.

<b>ony:</b>	<b>n-os. –</b>	<b>one: dzieci policzone</b>
	<b>m-os. –</b>	<b>eni: uczniowie policzeni</b>
<b>any:</b>	<b>n.os.-</b>	<b>ane : schowane</b>
	<b>m.os.-</b>	<b>ani: schowani</b>
<b>ty:</b>	<b>n.os. -</b>	<b>te: umyte</b>
	<b>m.os.-</b>	<b>ci: umyć</b>

# Strona bierna (пассивный залог)

M. + być, zostać + imiesłów bierny + przez + B.:

**Książka jest czytana przez dziewczynę.**

**Studenci zostali zaproszeni przez pana profesora.**

**Okna zostaną umyte przez mamę.**

# Imiesłowy przysłówkowe

```
graph TD; A[Imiesłowy przysłówkowe] --> B[współczesny]; A --> C[uprzedni];
```

## współczesny

spodziewając się  
czytając – od ndk.

## uprzedni

przeczytawszy-od dk

Jeść- oni jedzą-ą+ąc= jedząc

Siedzieć- oni siedzą-siedząc

**być-będąc !!!!!**

przeczytać- on przeczytał-ł= przeczyta**a**+ wszy  
=przeczytawszy

Przynieść- on przyniósł-ł= przyniós**s**+ łszy= przyniósłszy



# Stopniowanie przymiotników

- Sz : **jeśli nie ma** zbiegu spółgłosek:

np.: młody- młodszy

stary- starszy

ciekawyy- ciekawszy

głupi - głupszy

tani - tańszy

**!!! Zapamiętać**

**twardy-twardszy    biały-bielszy**

**prosty-prostszy    wesoły-weselszy**

**dlugi-dłuższy**

**gorący-goretszy**

# -ejszy: **jeśli jest** zbieg spółgłosek:

Trudny	-	trudniejszy
Łatwy	-	łatwiejszy
Jasny	-	jaśniejszy
Ciemny	-	ciemniejszy
Ciepły	-	cieplejszy
Dowcipny	-	dowcipniejszy
Mądry	-	mądrzejszy

Przymiotniki na -k -ok -ek --- k, ok,  
ek+szy

krótki-krótszy

głęboki-głębszy

prędko-prędszy

szeroki-szerszy

płytki-płytszy

słodki-słodszy

gładki-gładszy

brzydki-brzydszy

daleki-dalszy

ciężki-cięższy

# Zapamiętać!!!

**Niski-niższy**

**Wysoki-wyższy**

**Bliski-bliższy**

**Wąski-węższy**

**Cienki-cieńszy**

**Lekki-lżejszy**

## Przykłady stopnia w zdaniu

Jesteś młodszy **ode** mnie **o (na)** pięć lat.

Jesteś młodszy **niż** ja o pięć lat.

Jesteś **coraz** mądrzejszy.

Jesteś **najmłodszy w** klasie.

Jesteś **najmłodszy ze** wszystkich.

**Ode, od, niż, coraz** + st.wyższy

**Ze, z, w, we** + stopień najwyższy

**Zapamiętać !!!**

**Dobry –lepszy-najlepszy**

**Zły-gorszy-najgorszy**

**Duży-większy-największy**

**Wielki-większy-największy**

**Mały-mniejszy-najmniejszy**



## Stopniowanie przysłówków-EJ

młody-	młodo-	młodziej-	najmłodziej
stary-	staro-	starzej-	najstarzej
ciekawy-	ciekawie-	ciekawiej-	najciekawiej
głupi -	głupio-	głupiej-	najgłupiej
tani -	tanio-	taniej-	najtaniej
Mądry-	mądrze-	mądrzej-	najmądrzej
Długi-	długo-	dłużej-	najdłużej
Cichy-	cicho-	ciszej-	najciszej

Ciepły-	ciepł <b>o</b> -	cieple <b>j</b> -	najcieplej
Trudny-	trudn <b>o</b> -	trudnie <b>j</b> -	najtrudniej
Stary-	star <b>o</b> -	starze <b>j</b> -	najstarzej
Jasny-	jasn <b>o</b> -	jaś <b>niej</b> -	najjaśniej
Prosty-	prost <b>o</b> -	proś <b>ciej</b> -	najprościej
Częsty-	częst <b>o</b> -	częś <b>ciej</b> -	najczęściej
Łatwy-	łatw <b>o</b> -	łatwie <b>j</b> -	najłatwiej

Niski-	nisko-	niżej-	najniżej
Wysoki-	wysoko-	wyżej-	najwyżej
Bliski-	blisko-	bliżej-	najbliżej
Cienki-	cienko-	cieniej-	najcieniej

# Zapamiętać!!!

Biały- biało- **bielej**- najbielej

Zielony- zielono-zeleńszy-najzieleńszy

Szeroki-szeroko-szerzej-najszerzej

Wesoły- wesoło- **weselej**- najweselej

Gorący- gorąco- **goręcej**- najgoręcej

Krótki- krótko- **krócej**- najkrócej

Prędko- prędko- **prędzej**- najprędzej

Wąski- wąsko- **wężiej**- najwężiej

# Zapamiętać !!!

<b>Dobry –</b>	<b>dobrze-</b>	<b>lepiej-</b>	<b>najlepiej</b>
<b>Zły-</b>	<b>źle-</b>	<b>gorzej-</b>	<b>najgorzej</b>
<b>Duży-</b>	<b>dużo-</b>	<b>więcej-</b>	<b>najwięcej</b>
<b>Mały-</b>	<b>mało-</b>	<b>mniej-</b>	<b>najmniej</b>

**Bardzo- bardziej-najbardziej**

**Wielki- więcej-najwięcej**

# Wyrażanie własnej opinii

Według mnie....

Uważam, że....      Sądzę, że.....

Moim zdaniem.....

Biorąc pod uwagę....

W związku z powyższym....

Warto podkreślić.....

# Według mnie lekcja była:

1. Dobrze zorganizowana/ źle zorganizowana
2. Na lekcji byłem traktowany przez nauczyciela z szacunkiem/nauczyciel odnosił się do mnie z pogardą
3. Byłem aktywny/byłem bierny
4. Najbardziej spodobała mi się metoda nauczania poprzez *słuchanie...*/ w ogóle nie podoba mi się metoda nauczania poprzez, ponieważ uważam , że nie jest efektywna.....
5. Nauczyciel mnie chwalił za moje odpowiedzi/ nie chwalił ani razu
6. Na lekcji było odpowiednie tempo, więc nadażalem/ było wybrane za szybkie tempo lekcji, nie nadażalem
7. Podczas lekcji panowała miła, spokojna, przyjazna atmosfera, wesoła/smutna, nudna, bez humoru
8. Pani była aktywna, czego dowodem jej gesty, kontakt wzrokowy/była nudna, bierna, zbyt spokojna, zdenerwowana
9. Lekcja wzbudziła we mnie ochotę poszerzać wiedzę o Polsce oraz podnosić swój poziom znajomości polskiego, poznając coraz nowsze tajemnice tego języka.
0. Uczyliśmy się dzisiaj na wesoło/nudziłem się przez całą lekcję.
1. Lekcja była ciekawa, interesująca, owocna/nieciekawa, nieinteresująca, bezskuteczna, nieefektywna
2. Staralem się jak najwięcej zapamiętać/nic nie słuchałem, nie chciało mi się pracować
3. Byłem wypoczęty/byłem zmęczony, ciągle się mi chciało spać
4. Wszystko bardzo dobrze rozumiałem, co tłumaczyła nauczycielka/ nic dzisiaj nie rozumiałem, mało co rozumiałem
5. Zadawałem pytania, otrzymałem na nie odpowiedzi/zadawałem pytania, nie byłem usłyszany
6. Śmiało zadawałem pytania/bałem się zadawać pytania
7. Biorąc pod uwagę wszystko, co powiedziałem, oceniam dzisiejszą lekcję na ..... Procent
8. Swoją pracę oceniam na ....procent
9. Będę starał się o wyższy poziom , mam na to ochotę/nie zależy mi na podwyższeniu poziomu wiedzy polskiego



**Radosnych Świąt  
Bożego Narodzenia  
oraz pomyślności w  
Nowym Roku**

**wraz z podziękowaniami  
za owocną  
współpracę**

